

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR Riadiaci orgán pre Operačný
program Ľudské zdroje

**Hodnotiaca správa - Posúdenie účinnosti, efektívnosti a vplyvu spoločnej
podpory z ESF a osobitne vyčlenených prostriedkov na iniciatívu na podporu
zamestnanosti mladých ľudí**

(druhá hodnotiaca správa o vykonávaní Iniciatívy na zamestnávanie mladých
ľudí 2018 - zhrnutie pre verejnosť)

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

31. decembra 2018

Bratislava

Obsah

1. Účel hodnotenia	3
2. Cieľ hodnotenia	3
3. Časové obdobie relevantné pre hodnotenie.....	3
4. Zhrnutie metodiky	4
5. Zhrnutie zistení, záverov a odporúčaní	4
5.1. Účinnosť.....	4
5.2. Efektívnosť.....	5
5.3. Odporúčania	5
5.4. Odporúčania v oblasti kvalitatívnej analýzy:.....	6

1. Účel hodnotenia

Hodnotiaca správa - Posúdenie účinnosti, efektívnosti a vplyvu spoločnej podpory z ESF a osobitne vyčlenených prostriedkov na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí (ďalej len „hodnotiaca správa“) sa predkladá podľa Čl. 19 odsek 6 všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 z 17. decembra 2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006. Hodnotiaca správa je v Slovenskej republike druhým povinným hodnotením na posúdenie účinnosti, efektívnosti a vplyvu spoločnej podpory z ESF a osobitne vyčlenených prostriedkov na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, a to aj na vykonávanie systému záruk pre mladých ľudí. Prvé hodnotenie bolo vykonané v roku 2015 za rok 2014. V Slovenskej republike sú finančné zdroje na IZM osobitne vyčlenené v PO 2 OP LZ, ktorý bol schválený Európskou komisiou vykonávacím rozhodnutím č. CCI 2014SK05M0OP001 zo dňa 9. decembra 2014, v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu a osobitných rozpočtových prostriedkov pridelených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti na Slovensku. Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR je Riadiacim orgánom pre implementáciu projektov ESF na podporu rastu zamestnania a taktiež Iniciatívy na podporu zamestnávania mladých ľudí.

2. Cieľ hodnotenia

Cieľom hodnotenia bolo posúdiť dosiahnutý pokrok v implementácii IZM. Posudzoval sa predovšetkým finančný a fyzický pokrok IZM, ktorý v rámci Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej ako OPLZ) 2014-2020 tvorí samostatnú prioritnú os 2 s cieľom vyhodnotiť efektívnosť a hospodárnosť realizovaných intervencií. Cieľom hodnotenia je poskytnúť čo najpresnejšiu a najaktuálnejšiu informáciu o finančnom a fyzickom pokroku jednotlivých projektov.

3. Časové obdobie relevantné pre hodnotenie

Pre účely spracovania predmetnej hodnotiacej správy boli spracúvané dáta o dosiahnutom fyzickom a finančnom pokroku k 5.12.2018.

Pre potreby hodnotenia v súlade s časovými možnosťami boli použité nasledujúce zdroje údajov:

- Operačný program OP LZ,
- Správa o vykonávaní OP LZ 2016, 2017
- Správa o vykonávaní Iniciatívy na podporu zamestnávania mladých ľudí 2014-2015
- vyhlásené vyzvania na predkladanie ŽoNFP,
- údaje o fyzickej a finančnej implementácii programu z ITMS 2014+,
- číselníky merateľných ukazovateľov (ak sú relevantné)
- riadiaca dokumentácia, interné manuály (ak relevantné)

- databáza ŠÚ SR

4. Zhrnutie metodiky

V zmysle Usmernenia pre hodnotenie Iniciatívy na podporu zamestnávania mladých ľudí bol dôraz kladený na zodpovedanie hodnotiacich otázok týkajúcich sa vykonávania stratégie IZM, otázok účinnosti realizovaných intervencií, efektívnosti a celkovému vplyvu realizovaných intervencií na cieľovú skupinu. Použité boli predovšetkým dáta z ITMS 2014+ a z karty účastníka projektu, ako aj údaje z Úradov práce sociálnych vecí a rodiny. Dáta boli spracované a vyhodnocované z ohľadom na charakter hodnotiacich otázok.

Pre nedostatok ukončených projektov a nedostatok času na spracovanie hodnotenia nebolo vykonané kontrafaktuálne hodnotenie vplyvu intervencií v rámci Iniciatívy na podporu zamestnávania mladých ľudí. Taktiež neboli realizované prieskumy a štruktúrované rozhovory, ktoré by prispeli k posúdeniu opodstatnenosti nastavenej stratégie zamestnanosti predovšetkým na štruktúru opatrení na podporu zamestnávania mladých ľudí do veku 29 rokov.

Hodnotenie neposudzuje kvalitu pracovných ponúk predložených účastníkom zapojeným do Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, nakoľko politika Zamestnanosti a aktívne opatrenia na trhu práce v SR kladú osobitý dôraz na realizáciu dostatočného množstva služieb pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v podobe Záruk pre mladých, ktoré sú realizované cez Úrady práce a sociálnych vecí, ako aj neštátne služby zamestnanosti.

5. Zhrnutie zistení, záverov a odporúčaní

Predmetom hodnotenia bolo posúdenie fyzického pokroku v dosahovaní deklarovanej cieľovej hodnoty výstupového ukazovateľa *“Osoby vo veku do 29 rokov”*, ktorý je definovaný na úrovni prioritnej osi 2 OPLZ vo verzii 3.0 OPLZ. Na základe aktuálnych projektových dát bola k 5.12.2018 predpokladaná cieľová hodnota výstupového ukazovateľa 82 255 naplnená na 83,552% (t.j. 68 726 osôb). V prípade, že dôjde k riadnemu ukončeniu zazmluvnených projektov, predpokladané plnenie ukazovateľa by na konci programového obdobia malo byť na úrovni 166,52% (t.j. 136 978 osôb). Z hľadiska posúdenia dosiahnutého pokroku plnenia výsledkových ukazovateľov prioritnej osi 2 OPLZ budú stanovené cieľov hodnoty výrazne prekročené (dosiahnutie hodnôt od 117,88% do 401,51%).

5.1. Účinnosť

Účinnosť intervencií bola sledovaná na jednotlivcoch v trojmesačných časových intervaloch. Bol sledovaný ich pohyb medzi trhom práce a evidenciou nezamestnaných. Na základe analýzy možno konštatovať, že krátkodobá účinnosť je vysoká a pohybuje sa na úrovni 63%. Ako už bolo uvedené vyššie, analýza bola vykonaná na všetkých realizovaných projektoch, avšak k sledovanému obdobiu nebol ani jeden projekt ukončený a preto aj vstupy, ktoré slúžia na výpočet účinnosti sú menej reprezentatívne.

Zo strednodobého hľadiska je účinnosť realizovaných opatrení na úrovni 60,48%. Po deviatich mesiacoch je účinnosť realizovaných opatrení na úrovni 50,59%. 12 mesiacov po ukončení realizácie aktivít intervencie sa v sledovanom období nachádzalo približne 50 000 účastníkov a účinnosť dosiahla úroveň 37,12%. Napriek klesajúcej tendencii dosiahnutých hodnôt, úroveň návratu medzi nezamestnaných rastie pomalším tempom. Možno preto konštatovať, že realizované intervencie sú účinné a opodstatnené.

5.2. Efektívnosť

Ďalšou samostatnou témou bolo posúdenie efektívnosti a hospodárnosti realizovaných projektov. Alokovaná výška finančných prostriedkov, ktoré môžu byť v rámci prioritnej osi 2 OPLZ poskytnuté ako NFP predstavuje vo verzii 3.0 OPLZ sumu 228 275 422,00 EUR (zdroje EÚ a ŠR). K hodnotenému dátumu 5.12.2018 predstavovala súhrnná zazmluvnená výška NFP 253 088 781,70 EUR a súhrnná výška čerpaného NFP bola na úrovni 81 156 943,11 EUR. Východiskové náklady na podporu jedného účastníka boli stanovené vo výške 2 230 EUR, v súčasnosti je náklad na jedného účastníka cca 3 680 EUR. V súčasnosti existuje reálny predpoklad, že do konca programového obdobia bude podporených o niekoľko desiatíc účastníkov viac, a teda jednotkové náklady na účastníka budú výrazne nižšie. Na základe podrobnejšej analýzy možno konštatovať, že nákladovú efektívnosť v súčasnosti zvyšujú hodnoty ukazovateľov, ktoré dosiahli nulové, alebo minimálne hodnoty a tým majú negatívny vplyv na kumulované hodnoty. Nulové, alebo minimálne hodnoty ukazovateľov sa týkajú ukazovateľov CR07, CR08, CR09 a CR10, ktoré sa týkajú cieľových skupín na ktoré zatiaľ neboli realizované projekty (nevidovaní nezamestnaní). RO už pripravuje výzvu práve pre tieto cieľové skupiny.

5.3. Odporúčania

V rámci hodnotenia bolo identifikovaných viacero odporúčaní, ktoré navrhujeme vykonať s ohľadom na zlepšenie implementácie prioritnej osi 2, ale aj na skvalitnenie služieb IZM.

Odporúčania v oblasti merateľných ukazovateľov:

1. Disponibilná alokácia prioritnej osi je zazmluvnená na 110%, a preto nie je predpoklad na realizáciu ďalších projektov. V prípade ukazovateľov prioritnej osi, u ktorých je predpoklad že ich cieľová hodnota nebude dosiahnutá, by mal RO vykonať analýzu, na základe ktorej by bola identifikovaná reálna očakávaná cieľová hodnota sledovaného výsledkového ukazovateľa pri existujúcej alokácii finančných prostriedkov. Navýšenie alokácie prioritnej osi 2 OPLZ v záujme dosiahnutia deklarovanej cieľovej hodnoty sledovaného ukazovateľa prostredníctvom podpory ďalších relevantných projektov v súčasnosti RO nepredpokladá.
2. Absolútna väčšina projektov prioritnej osi 2 OPLZ je podľa evidencie ITMS2014+ v omeškaní oproti pôvodne predpokladanému termínu ukončenia. RO by mal dôsledne monitorovať realizáciu najmä tých zazmluvnených projektov, ktoré majú predpokladaný príspevok k ukazovateľom na úrovni prioritnej osi 2 OPLZ, ktorých cieľové hodnoty ešte neboli dosiahnuté.
3. RO by mal dbať na dôslednú a aktuálnu evidenciu údajov v ITMS2014+ a zabezpečiť

prechod údajov medzi jednotlivými informačnými systémami používanými v rámci implementácie projektov.

5.4. Odporúčania v oblasti kvalitatívnej analýzy:

Množstvo tém, ktoré mali byť zodpovedané v rámci evaluačných otázok nebolo súčasťou tohto hodnotenia z dôvodu nedostatku času, málo ukončených projektov na ktorých by bolo možné sledovať dopady a nedostatočných dátových podkladoch. Odporúčame vykonať hodnotenie dopadov IZM v ďalšom kalendárnom roku. Predpokladáme, že v tomto období už bude dostatočná dátova základňa.

Hlavným nedostatkom tohto hodnotenia je, že nebolo možné vykonať kontrafaktuálne hodnotenie, ktoré by umožnilo posúdiť kvalitu a účinnosť realizovaných intervencií v širšom kontexte. Zavedenie kontrafaktuálneho hodnotenia vyžaduje minimálne 6 mesiacov a viac, jedná sa o dlhodobú techniku hodnotenia. Odporúčame aby Riadiaci orgán vytvoril tím, ktorý vykoná analýzu zbieraných dát a následne stanoví okruh pre kontrafaktuálne hodnotenie, ako aj spôsob výberu kontrolnej vzorky.